

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno enkrat. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici šte. 6. - Telefon šte. 2283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 6.

Ljubljana, 15. septembra 1936

Leto XVI.

Popolen uspeh naše akcije o vzdrževanju osnovnih šol

V zadni številki »Mojega doma« smo poročali o členu 41. finančnega zakona za leto 1936/37, glasom katerega bodo od 1. aprila 1937 banovine prevzele vse vzdrževanje osnovnih šol in plačilo stanarin ljudskošolskim učiteljem. To določilo pa ne velja za avtonomna mesta Ljubljano, Maribor, Celje in Ptuj v dravski banovini, ki bodo morala še nadalje sama nositi navedene stroške. Ker pa bo to v naši banovini zneslo nad 10 milijonov Din in ima banovina pravico povišati v ta namen doklade na direktne davke, ki se vedno enako razdelje na vse davkoplačevalce v vsej banovini, je bila velika nevarnost, da bodo morala avtonomna mesta osnovne šole sama vzdrževati in plačevati ljudskošolskim učiteljem stanarine ter bi morali na ta način plačevati še povišane doklade. Ta namen, da preprečimo to novo pretečo nevarnost, smo pričeli akcijo pri merodajnih faktorjih, kakor smo to že poročali v zadnji številki »Mojega doma«. Ta naša akcija je popolnoma uspela in je v dotični uredbi, ki je te dni izšla natančno določeno, da se povečanih banovinskih doklad za vzdrževanje ljudskih šol ne sme pobirati v onih mestnih občinah, katere morajo še nadalje same skrbeti za vzdrževanje šol. S tem smo hišnim posestnikom v navedenih avtonomnih mestih prihranili težko novo obremenitev, pa bodo seveda zopet prišli nekateri nezadovoljneži ter trdili, da ne dosežemo nobenih uspehov, o brezpomembnosti naše organizacije, samo da odklanjajo plačilo članarine. Razen našega društva se ni nihče brigal za tako važno zadevo.

Uredba o omejitvi odsvojitve nepremičnin

Na podlagi čl. 35, točka 1, odstavek 1, ki določa, da sme minister pravde sporazumno z nekaterimi drugimi ministri (kmetijski, vojni in notranji) predpisovati z uredbami z zakonsko močjo za posamezno obmejna območja okrožnih sodišč utinitve glede odsvojevanja nepremične imovine in dotični postopek, je bila sedaj izdana.

»Službene novine« z dne 8. septembra 1936 objavljajo:

»Uredba z zakonsko močjo o omejitvi odsvojitve nepremične imovine na področju Apelacijskega sodišča v Ljubljani.«

Čl. 1. Na področju okrožnih sodišč Maribor, Celje, Ljubljana in Novo mesto, in sicer na področju okrajnih sodišč: Dolnja Lendava, Murska Sobota, Ljutomer, Gornja Radgona, Ormož, Ptuj, Sv. Lenart, Ma-

ribor, Slov. Bistrica, Marenberg, Prevalje, Slovenjgradec, Šoštanj, Gornji grad, Vransko, Slov. Konjice, Celje, Kamnik, Tržič, Kranj, Radovljica, Kranjska Gora, Brdo, Škofja Loka, Ljubljana, Vrhnika, Logatec, Cerknica, Lož, Kočevje, Ribnica, Vel. Lašče je dovoljen prenos lastništva nepremičnin na podlagi pravnih poslov med živimi samo po odobritvi komisije za odobritev prenosa nepremičnin, določene v čl. 7. To velja tudi za primer, če se daje nepremičnina v zakup na več kot 5 let.

Če komisija ne da odobritve, se bo smatralo, da pravni posel ni bil zaključen.

Čl. 2. Za prenos pravice lastništva odnosno za dajanje v zakup nepremične imovine ni potrebna odobritev komisije, če je uradno ugotovljeno, da je nepremičnina namenjena za svrhe nar. obrambe, državne uprave, banovinske ali občinske uprave ali javnega prometa. Ravno tako ni potrebna odobritev komisije, če gre za prenos pravice lastništva nepremičnin v zemljiški knjigi na podlagi razlastitvenih odlokov agrarnih oblasti po zakonu o likvidaciji agrarne reforme na velikih posestvih od 19. junija 1931 z izpremembami in dopolnitvami od 5. decembra 1931 in 24. junija 1933 ali na podlagi pogodb, odobrenih po čl. 36 omenjenega zakona.

Čl. 3. Zahtevana odobritev se bo dala, če to ne bi bilo nasprotno predpisom člena 4 in 5.

Posebno se bo dala odobritev: 1. Če se prodaja vse kmečko posestvo kot samostojna gospodarska enota in če ga bo kupec sam obdeloval. 2. Če se z nakupom povečuje kmečka posest.

Čl. 4. Komisija bo odbila prošnjo za odobritev prenosa lastništva odnosno dajanja v zakup, če bi odnosni pravni posel bil nasproten splošnim državnim interesom.

Čl. 5. Prenos lastništva odnosno dajanje v zakup nepremičnin se ne bo odobril: 1. Če kupec kupuje zemljišče v spekulativne namene. 2. Če se kupuje kmečka posestva ali njih deli za ustanavljanje velikih posestev ali za povečanje veleposestev. 3. Če bi bilo to nasprotna interesom državne obrambe.

Dajanje nepremičnin v zakup se ne bo odobrilo, če bi se s tem zakupom šlo za tem, da se izigrajo predpisi te uredbe glede prenosa lastništva nepremičnin.

Čl. 6. Prošnji, s katero se zahteva odobritev komisije, ni treba priložiti potrdila o zaključenem pravnem poslu, ampak je dovolj, da se v prošnji navedejo vse okolnosti, ki so važne za ocenjevanje pravnega posla.

Čl. 7. Za dajanje odobritve prenosa lastništva odnosno dajanja v zakup nepremičnin na področju okrajnih sodišč, navedenih v čl. 1, je pristojna komisija za odobritev prenosa nepremičnin, ki se ima postaviti na sedežu vsakega navedenih okrajnih sodišč. V komisijo pridejo: 1. Starešina okrajnega sodišča ali sodnik, katerega

odredi starešina okr. sodišča kot predsednik, 2. En član, katerega odredi splošna upravna oblast, 3. Predsednik občine, v katere področju leži večji del nepremičnine ali en član občinske uprave, ki ga odredi uprava.

Služba članov komisije iz prvega odstavka je častna služba.

Članom komisije se morejo postaviti tudi namestniki, ki jih bodo zamenjali v primeru zadržanosti.

Člani komisije, ki niso državni uradniki, bodo dali predsedniku svečano obljubo, da bodo vestno in nepristransko vršili službo.

Čl. 8. Posli po tej uredbi se imajo najhitreje dovrševati.

Komisijo sklicuje, vsaj enkrat vsakih 15 dni, predsednik, ki bo na vsako sejo poklical vse člane. Če ni predmetov za reševanje, se komisija ne bo sestala.

Seje komisije niso javne.

Komisija sklepa z večino glasov. Če so glasovi enako razdeljeni, odločuje predsednikov glas. Za delo komisije je dovolj, če sta prisotna predsednik in en član.

Čl. 9. Seje komisije bodo v prostorih okrajnega sodišča.

Komisija bo imela svojega zapisnikarja, katerega odredi predsednik iz vrst uslužbencev okrajnega sodišča.

Ustmene predloge in izjave strank bo sprejemal v zapinik uslužbenec okrajnega sodišča, ki ga odredi predsednik.

Predlogi, s katerimi se zahteva odobritev komisije, se bodo vpisovali v poseben zapisnik, katerega bo podpisal predsednik apelacijskega sodišča.

Pisarniške potrebščine bo dalo komisiji na razpolago okrajno sodišče.

Pisarniške posle komisije bo opravljala pisarna okr. sodišča.

Čl. 10. Komisija bo izvedla ogleda, potrebne za pravilno sklepanje. Ona lahko zahteva zamišljenje državnih in samoupravnih oblasti, more pa tudi zaslišati ali dati zaslišati strokovnjake ali pričče. Državne in samoupravne oblasti morajo reševati prošnje komisije kot nujne.

Proti dani odobritvi za prenos lastništva, odnosno dajanj v zakup, ni pravnega leka. Vendar ima vsak član, ki je glasoval proti odobritvi, pravico, da se predmet dostavi komisiji II. stopnje na reševanje. Taka zahteva se mora postaviti na sami seji, na kateri je bila dana odobritev. V tem primeru se odobritev ne bo dostavila stranki, ampak se ve s predmet dostavi komisiji II. stopnje na odločanje.

Odbita prošnja se more ponoviti, če se navedejo nova dejstva ali novi dokazi.

Proti sklepu, s katerim se odbija prošnja, se more stranka pritožiti na komisijo za odobritev prenosa II. stopnje v roku 15 dni, ki se ne more podaljšati. Pritožba se izroča predsedniku komisije, ki je dolžan v roku 3 dni dostaviti jo predsedniku komisije II. stopnje.

Čl. 11. Komisija II. stopnje se ustanovi na sedežu apelacijskega sodišča v Ljubljani.

V komisijo II. stopnje pridejo: 1. Predsednik apelacijskega sodišča ali apelacijski sodnik, katerega odredi predsednik, kot predsednik. 2. En član, katerega odredi ban. 3. En član, katerega odredi banški svet. Za čas do 31. marca 1937 imenuje tega člana ban.

Odredbe čl. 7, odst. 2, 3 in 4 ter čl. 8 in 9 se bodo uporabljale primerno.

Komisija II. stopnje mora skleniti sklep v roku 8 dni.

Čl. 12. Prošnji za prenos pravice lastništva ali za vpis pravice zakupa nepremičnin na podlagi pravnega posla, za katerega je potrebna odobritev komisije, se mora priložiti odpravek odloka komisije. Če ta odpravek ni priložen, bo prošnja zavrnjena.

Čl. 13. Pri pridobivanju lastništva nepremičnin po izvršnem postopku, bo izvršna oblast, preden odloči o prisojanju, določila ves predmet komisiji (čl. 7), da sklene odlok po predpisih te uredbe. Če komisija odbije odobritev, bo izvršna oblast vzkratila prisojo.

Čl. 14. V kolikor s to uredbo ni drugače določeno, veljajo za delo komisije smiselno predpisi zakona o sodnem nepravdnem postopku.

Čl. 15. V postopku po tej uredbi, pa z izjemo postopka pred rednimi sodišči, za vloge, zapisnike, priloge kakor tudi za uradne odpravke se ne plača nobena taksa.

Čl. 16. Poleg predpisov te uredbe, določenih za področje apelacijskega sodišča v Ljubljani, veljajo za tuje državljane za področje vse države razen onih, navedenih v čl. 35 točka 1, odst. 6 fin. zakona za leto 1936-37, veljajo tudi še odredbe čl. 35, točka 1, odst. 2, 3, 4 in 5 fin. zakona za 1936-37.

Čl. 17. Omejitve, določene s čl. 1-16 te uredbe veljajo tudi za one pravne posle, glede katerih je bil do dne uveljavljanja te uredbe podan pri sodišču predlog za prenos pravic lastništva ali za vpis pravic zakupa nepremičnin.

Čl. 18. Kdor z netočnimi ali nepopolnimi podatki izigra ali skuša izigrati predpise te uredbe, bo kaznovan z zaporom do 30 dni ali denarno kaznijo do 1500 Din. — Kazni izreka upravna oblast I. stopnje.

Čl. 19. Uredba dobi obvezno moč z dnem objave v »Službenih novinah«.

Ker je bila uredba v »Službenih novinah« objavljena 8. septembra, je od tega dne veljavna. Uredba obsega področja vseh sodišč v območju do 50 km od naše meje, kjer veljajo za nakup nepremičnin po inozemcih še posebni predpisi. Uredba ne obsega področij naslednjih okrajnih sodišč: Metlika, Črnomelj, Žužemberk, Novo mesto, Mokronog, Trebnje, Višnja gora, Litija, Kostanjevica, Sevnica, Brežice, Raddeče, Krško, Šmarje pri Jelšah in Kozje.

Donos neposrednih davkov

Slovenija plača 14% vseh neposrednih davkov v državi.

Iz Beograda poročajo, da je znašal lani donos neposrednih davkov 1861.1 milijonov Din, od česar odpade na posamezne vrste davkov: splošni davki: zgradarina, zemljarina in pridobnina 1210.0, rentni davek 965, davek na dobiček družb, zavezanih javnemu polaganju računov 14.0, uslužbenški davek drž. uslužbenecv 117.8, davek prodajalcev srečk, agentov in potujočih obratov 2.4, vojnica 4.1, skupni davek na poslovni promet 295.7, luksuzni davek 27.9 in obresti 16.3 milijonov Din.

Po podatkih za 1935 se je razdelil donos neposrednih davkov sledeče:

	banovine milij. Din	na 1 prebiv. Din	% vsega donosa
Beograd	301.3	1270	16.3
donavska	460.2	200	24.7
savska	430.7	166	23.1
dravska	261.6	233	14.—
drinska	110.1	65	5.9
moravska	88.5	61	4.8
vardarska	76.4	46	4.1
primorska	47.7	54	2.6
zetska	47.0	51	2.5
vrbska	37.6	37	2.—

Ta tabela nam kaže, da je Slovenija, preračunano na 1 prebivalca, najbolj obremenjena pokrajina v državi po neposrednih davkih, z izjemo Beograda. Toda pri Beogradu je treba upoštevati, da Beograd nima banovinskih dajatev, dočim znašajo pri nas doklade samo za banovino 50%, 5% za ceste in 5% za zdravstvo, tako da znaša že banovinska doklada na neposredne davke 60%. Celo bogata Vojvodina plača relativno manj neposrednih davkov kot Slovenija. Lanski odstotek našega deleža pri državnih neposrednih davkih je narasel od 12.1 v letu 1934 na 14%. Sicer nam pa daje naslednja tabela pregled o tem, koliko neposrednih davkov je plačala Slovenija od uvedbe novega zakona o neposrednih davkih. Pripominjamo, da je po štetju leta 1391 znašal naš delež pri prebivalstvu vse države 8.2%.

	vsa država milij. Din	od tega Slovenija milij. Din	%
1929	2.005.8	205.2	10,2%
1930	2.323.4	225.9	9,7%
1931	1.771.9	199.9	10,2%
1932	1.676.3	225.0	13,4%
1933	2.110.0	248.7	11,6%
1934	2.210.0	276.1	12,1%
1935	1.861.1	261.6	14,0%

Zastaranje direktnih davkov in kazni

Pravica države do odmere davka zastara v 5. letih od dne 1. januarja onega leta, v katerem je davčna obveznost nastala.

Pravica države do izterjave odmerjenega davka zastara v 5. letih od dne, ko se je po predpisih tega zakona priobčila izvršena odmera (člen 153).

Pravica države do izrekanja kazni in do odškodnine radi prekasne vložitve davčnih prijav, kakor tudi pravica naknadne obdačitve po kazenskem postopanju ugotovljene davčne utajbe zastara v treh letih, od dne ko se je kaznivo dejanje storilo, pravico do izterjave pa v petih letih, od dne izvršene obsodbe (čl. 154-155). Zastaranje se prekine v vseh gornjih primerih z vsakim službenim aktom o dotičnem predmetu, ki je bil davčnemu zavezanec, odnosno plačniku predpisno priobčen.

Pravica davčnega zavezanca do povračila po pomoti plačanega ali protipravno izterjanega davka, odnosno preplačila brez tekočega predpisa zastara v petih letih od dne plačila. Pravica do povračila se uveljavlja s posebno, takse prosto prošnjo. Preplačila brez tekočega predpisa, ki so za povračilo že zastarala, se izravnavajo po službeni dolžnosti s pripisom (člen 156a).

Po davčnem zavezanec plačana vsota se mora poračunati predvsem na njegov prejšnji davčni dolg, obresti in izvršilne stroške, nato pa njegov tekoči dolg, obresti in izvršilne stroške. Če po takem poračunu in obračunu vseh zadolžitvev in razdolžitvev preostane kak presežek (preplačilo), se ta vključi davčnemu zavezanec v dobro in kot odplačilo še nedospellega davka za tekoče ali prihodnje leto. Davčni zavezanec pa sme zahtevati, da se mu to preplačilo v gotovini vrne. To svojo pravico pa more ostvariti samo v petih letih od dne opravljenega plačila. Če je od tega dne že pre-

teklo pet let, je njegova pravica do povračila predplačila v gotovini zastarala.

Prav tako sme zahtevati v istem roku povračilo vplačanega davka tudi tisti, ki je plačal pomotoma ali od kogar se je plačilo protipravno izterjalo, na pr. davek je odmerjen komu drugemu (eror in persona) ali ni bilo davčnega predmeta (eror in objecto) ali davek se je očitno odmeril pomotoma, kar bi se bilo moralo že po službeni dolžnosti popraviti in temu podobno.

Vsako izročeno prošnjo za povračilo, ki je takse prosto, mora davčno oblastvo prve stopnje s potrebnimi podatki in obrazloženim mnenjem takoj predložiti pristojnemu višjemu oblastvu v nadaljnji postopek po veljavnih predpisih.

Preplačila brez tekočega predpisa, ki so pa za povračilo v smislu gornjega že zastarala, mora davčno oblastvo prve stopnje po službeni dolžnosti izravnati s pripisom v smislu določb pravilnika o vknjiževanju neposrednih davkov (Pravilnik k čl. 156 a).

Občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

(Nadaljevanje.)

Nato poda predsednik besedo odborniku dr. Jos. Regaliju.

Dr. Regali Josip poroča takole: Razmere, v katerih se danes nahajamo, so prav malo razveseljive. Prav posebno pa so nerazveseljive za hišne posestnike. Gospodarska stiska je vsak dan večja in to gospodarsko stisko občutijo še prav posebno hišni posestniki. Kakor vam je že g. tajnik poročal v svojem poročilu o društvenem delovanju, so najemnine stanovanj strahovito padle. Gospod tajnik je poročal, da so najemnine padle že za 50 do 60%. K temu poročilu moram pripomniti, da moramo računati še z nadaljnjim padcem najemnin. Zraven padca najemnin pa hišne posestnike neprimerno obremenjuje še pretirano visoko ocenjevanje lastnih stanovanj. Kako lastna stanovanja davčna uprava ocenjuje, naj vam navedem samo par primerov. Tako je bilo na pr. leta 1931 neko stanovanje hišnega gospodarja ocenjeno na 6000 Din. Leta 1933 je pa prišel znani ferman iz Beograda, po katerem se je morala zvišati zgradarina, predvsem pa ocenitev lastnih stanovanj, in je bilo dotično stanovanje ocenjeno za 100% več, torej na 12.000 Din letno. Lansko leto je pa bilo dotično stanovanje ocenjeno spet za 20% več in je bilo ocenjeno na 14.400 Din. Nerazumljivo je, kako se je mogla ocenitev tega stanovanja v par letih tako neprimerno povišati.

Še hujše je pa ocenjevanje poslovnih lokalov. Kot primer naj vam navedem, da je bila neka gostilna prvotno ocenjena na 24 tisoč dinarjev letno. Pozneje, ko za tako ceno gospodar gostilniških lokalov ni mogel oddati, je bila gostilna ocenjena na 21.000 Din. Hišni gospodar jo pa seveda ni mogel oddati niti za to ceno, ter jo je moral nazadnje oddati za 8000 Din letno. Iz tega primera, gospoda, lahko razvidite, kako pretirano ocenjujejo lastna stanovanja hišnih gospodarjev, posebno pa še poslovne prostore.

Kot tretji primer naj vam navedem, da je bilo lastno stanovanje hišnega lastnika ocenjeno na 10.600 Din, podobno stanovanje najemnika pa na 9000 Din. Torej je bilo stanovanje hišnega gospodarja ocenjeno za 1600 Din več, kot pa stanovanje oddano v najem.

To so, gospoda moja, samo trije primeri, ki zadostno pojasnjujejo postopanje davčne uprave, oziroma davčnih odborov v ocenitvi lastnih stanovanj in lokalov. Sedanjí gospod finančni minister je hvala

Bogu toliko uvideven, da je lansko leto izdal odlok, da se ocenitve stanovanj ne smejo vsako leto izpreminjati, ampak da naj ostane ocenitev, ki se je enkrat izvršila, veljavna za daljšo dobo.

Pri ocenitvi lastnih stanovanj je treba upoštevati, da stane hišnega gospodarja njegovo stanovanje za 50% več kot pa najemnikovo. Najemnik plača samo pogojeno najemnino in je s tem vse opravljeno, hišni lastnik pa mora popravljati hišo, plačevati davke in zavarovalnino in nositi razne druge stroške ter je radi tega brez dvoma, da stane hišnega lastnika njegovo lastno stanovanje najmanj 50% več kot pa plača za enako stanovanje najemnik.

Potrebno je, da se sedanja praksa temeljito izpremeni. Potrebno je, da davčni odbori ocenjujejo vsak primer po dejanskih razmerah. Da pa bo to mogoče, morajo priti v davčne odbore ljudje, ki so jim obstoječe razmere natančno znane. Zato je potrebno, da imajo v davčnih odborih svoje zastopnike tudi hišni posestniki. Zato predlagam k naši tozadevni resoluciji dodatek, da se v davčne odbore imenuje tudi primerno število zastopnikov hišnih posestnikov.

Druga stvar, spoštovani zborovalci, ki nas tudi zelo obremenjuje, so samoupravna bremena. Mislim pri tem pred vsem na ljubljansko mestno občino. Ljubljano smatramo in to popolnoma po pravici za kulturno središče vsega slovenskega naroda. Sem rojen Ljubljančan in ne tujec in že od svojega dvajsetega leta zasledujem javno življenje v Ljubljani. Zato se mi zdi, da lahko kot Ljubljančan in Slovenec, ki mi blagor Ljubljane ni prazna beseda, povem svoje mnenje o gospodarstvu ljubljanske občine. Prav nič ne zagovarjam prejšnjega občinskega gospodarstva, ga nikoli nisem in ga tudi ne bom. Prav resnično pozdravljam namen, da se strogo preišče prejšnje občinsko gospodarstvo. To je popolnoma prav. Naj se izvrši stroga preiskava in naj se tisti ljudje, ki so materialno odgovorni za prejšnje občinsko gospodarstvo, primejo z vso močjo. (Klici: Tako je!)

Prejšnje ljubljanske občinske samouprave pa nismo mi izvolili, kakor tudi sedanje nismo izvolili sami. Tako sedanji kakor tudi prejšnji občinski svetniki so bili imenovani, in zato nikakor ne gre, da bi morali mi trpeti zaradi prejšnjega občinskega gospodarstva in da bi morali mi nositi grehe, ki so jih storili drugi. Če je prejšnji občinski svet kaj zagrešil, naj sam dela zato pokoro, ne pa mi. (Klici: Tako je!)

Kar se tiče ljubljanskega občinskega proračuna za leto 1936-37 moram poudariti, da so bile napravljene nekatere formalne napake. Občinski proračun ni bil v celoti javno razporejen na vpogled davkoplačevalcem, kakor to predpisuje § 117. zakona o mestnih občinah. Občinski proračun ni bil detajliran, ampak so bile razporejene samo pavšalne številke. Iskali smo finančnega referenta g. dr. Ranta, da bi nam bil natančno pojasnil posamezne postavke proračuna, pa ga nismo dobili. (Klici: Ni imel časa!) Ne vem, kje je bil. Dejstvo je, da nismo mogli dobiti podrobnosti posameznih postavk, ampak smo dobili samo končne vsote, iz katerih smo razvideli, da moramo plačati toliko in toliko milijonov. Zato po mojem mnenju občinski proračun formalno ni veljaven, čeprav je bil potrjen. Občinski proračun tudi ni bil razglašen na občinski deski. Sicer je zakon o mestnih občinah v tem oziru nekoliko nerazumljiv, vendar pa § 43. določa, da se mora proračun javno razglasiti, da morejo davkoplačevalci staviti svoje ugovore.

Kar se tiče banovinskega proračuna, moramo priznati, da se doklade niso nič zvišale, ampak da so se doklade na di-

rektne davke celo znižale za 3%. Kljub temu bomo pa morali plačevati, kakor ste že slišali, 122% samoupravnih doklad. Toda to še ni dovolj. Slišali ste, da so povišane mestne davščine, kot vodarina in gostščina pri starih hišah od 6½ na 8%, pri novih hišah pa od 4 na 8%. Kanalska pristojbina je povišana pri starih hišah od 2 na 3% pri novih hišah pa od 1% na 3%. Gospoda moja, te davščine pomenijo veliko breme za hišne posestnike. Nastane vprašanje, kdo bo ta bremena nosil. Najemniki jih gotovo ne bodo mogli. Državnim in drugim javnim uradnikom so bile plače reducirane v taki meri, da prav gotovo ne morejo zmagovati že sedanjih najemnin, še manj pa kakega povišanja. Trgovci prav tako ne morejo v sedanjih razmerah več izhajati. Kdor se nekoliko zanima za ljubljanske razmere in pozna sedanji položaj, v katerem se nahajajo ljubljanski trgovci, ta ve, da so danes v Ljubljani stare solidne tvrdke, ki žive od prihrankov iz prejšnjih časov.

Prav tako je z obrtniki. Gospoda moja, danes je že splošna navada, da se da vsak obrtnik, ki ima manj kakor štiri pomočnike, za davke zarubiti. Njegov inventar kupi mogoče njegov brat ali kak drug dober prijatelj in ostane potem rubežen brezuspešna. Z davkarijo se poravnava ter ji plača mogoče na mesec kakih 100 Din ali pa še manj. S tem seveda niso poravnani niti državni davki in ne preostane za samoupravne doklade ničesar. Zato bodo morali vso težo samoupravnih bremen nositi v prvi vrsti hišni posestniki. Hiše se ne da skriti, kakor se skriva lahko kako drugo premoženje. Hišni posestnik mora plačati vse predpisane državne davke in samoupravne doklade, če noče, da se mu hiša ne proda na javni dražbi. Davčna uprava prav nič ne vpraša, če more hišni posestnik nositi predpisana davčna bremena ali ne. Plačati jih mora. Če jih ne plača, mu preti v najugodnejšem primeru prisilna uprava.

Glede posameznih postavk letošnjega ljubljanskega obč. proračuna naj mi bo dovoljeno izreči par pripomb. Pripomnim naj, da je n. pr. ljubljanski vodovod že davno plačan in se ne bi smele iz naslova vodarine pobirati nikake davščine. Pobirati bi se smel edino le ekvivalent za porabo vode. V centru mesta je danes določena poraba vode dnevno 600 l za stranko. Gotovo je, da se toliko vode v sredini mesta ne porabi. Kjer pa imajo hišni lastniki vrtove, tam se ta določena količina vode mogoče že porabi, ker hišni posestniki zalivajo in škrope vrtove. Drugod je pa nemogoče, da bi se porabila taka množina vode. Zato bi bilo popolnoma prav in umestno, da bi se plačala samo faktilna uporaba vode, kakor se plača električni tok le po uporabi.

Kanalizacija je v sredini mesta tudi že davno plačana, kljub temu pa moramo še vedno plačevati kanalsko pristojbino tudi tisti, ki smo kanale, ki jih uporabljamo že davno plačali. Kanalske naprave pa bodo delali še naprej, zlasti v priključenih okoliških občinah, stroške za kanalizacijo bomo pa plačevali tisti, ki od novih kanalov ne bomo ničesar imeli.

Že prej je omenil g. predsednik, da plačuje Zagreb samo 70% doklad, Beograd pa celo samo 28% na državne davke. (Klic: Zakaj to?) Razmere v Zagrebu pa so malo drugačne kot v Ljubljani. V Zagrebu je neprimerno višje razvita trgovina kot pri nas in so tudi drugi gospodarski pogoji ugodnejši, kakor so v Ljubljani. Tisto ali pa še v večji meri je v Beogradu, Vsak, kdor me le malo pozna, ve da sem bil in sem za popolno finančno samostojnost Slovenije in seveda za vsako samoupravo. Zato tudi nisem v načelu zoper samoupravne doklade, ker denar, ki

ga plačujemo samoupravnim korporacijam ostane doma. Pripomnim, da bo morala država za dravsko banovino prispevati veliko več, kot pa prispeva sedaj. Država bi morala tudi pri nas pospeševati javna dela, s čemer bi prišlo prebivalstvo v Sloveniji do zaslužka. Vidimo pa, da se v Beogradu zidajo velika javna poslopja, pri nas se pa nobeno. To je tudi vzrok, da so pri nas samoupravne doklade tako visoke. Država nam nalaga vedno nova bremena, ne da nam pa skoro ničesar. Zato moramo enoglasno zahtevati, da država zviša svoje prispevke za dravsko banovino. Če bomo to dosegli, potem se bodo tudi naše samoupravne doklade primerno znižale. Dolžnost naših samouprav pa je, da tisočkrat premislijo, predno se odločijo, da nalože kaka nova bremena. Treba je natančno premisliti, če bodo dotični izdatki, ki naj jih pokrivajo nove doklade res v korist gospodarstvu in ljudstvu oziroma, če jih ne bi bilo mogoče z ozirom na sedanje razmere odložiti za boljše čase. Kar se tiče občinskega proračuna ljubljanskega bomo morali, kot sem že omenil, v prvi vrsti nositi bremena mi hišni posestniki. Kajti teh bremen ne bomo mogli prevaliti na nikogar in bomo morali visoke občinske doklade plačevati mi.

Dolgovi mestne občine ljubljanske se bodo res morali pokriti. Mestna občina bo res morala poravnati svoje obveznosti. Tako ima n. pr. pri Pokojninskem zavodu nad 2 milijona Din zaostalih obveznosti. Te obveznosti bo morala na vsak način poravnati. Je pa vprašanje, kje naj dobi potrebna denarna sredstva. Gotovo je, da občinski doklad ne bo dobila izplačanih dosti pred koncem tekočega leta. (Klic: Saj menda sedaj mestna občina svoje hiše prodaja.) To je edino pametno, kar more storiti. Ne bom zagovarjal prejšnjega občinskega gospodarstva. (Predsednik Frelih: Mestne hiše so tako »pametno« zidane, da jih nihče ne kupi!) Za prodajo mestnih hiš je pa potrebno odobrenje finančnega ministrstva, in zato se prodaja tudi še ne bo tako hitro izvršila, čeprav jo občinski svet sklene. Po mojem mnenju je najboljša, če občinski proračun znova preštudirajo. Naj ga občinski svet študira magari tudi šest mesecev in naj skuša najti izhod, kako bi se mogle sedaj zvišane občinske doklade primerno znižati. Kje bi se dalo kaj po mojem mnenju prihraniti, Vam povem takoj.

Uradnikom in drugim mestnim uslužbencem so bili znižani prejemki linearno za 15%. S tem so mestni uslužbenci, ki so imeli majhne plače, res hudo prizadeti. So pa še vedno uslužbenci z velikimi plačami in bi se moglo pri tem še kaj prihraniti. Slišal sem, da je v mestni službi človek, ki ima samo dva gimnazijska razreda, pa je prejemal ali še prejema mesečno okoli 5000 Din, medtem ko prejema jurist samo 3000 Din. To je gotovo velika krivica in bi bilo treba taka nesorazmerja popraviti. Prepričan sem, da bi se prihranilo, če bi se prejemki mestnih uslužbencev revidirali in pravično uredili in bi bilo uradništvo prevedeno individualno, kaka dva milijona dinarjev.

Drugo so mestne hiše. V »Slovenec« sem bral, da bi pridobili kakega pol milijona Din, če bi se najemnine v mestnih hišah pravilno uredile. Znano je, da nekateri stanovalci v mestnih hišah plačujejo še danes le malenkostne najemnine.

Potem ima velike zaostanke terjati mestna elektrarna. Neverjetno je, da dolgujejo državni zavodi na električnem toku 525.000 Din, za instalacije pa ima terjati elektrarna nad 700.000 Din. Skupno torej okroglo 1,200.000 Din. Te zaostanke bi bilo treba izterjati takoj. Pravijo pa, da je vseh zaostankov pri elektrarni in vodovodu okoli 5 milijonov dinarjev.

Za pisarniške potrebščine je vstavljen v proračun letos znesek 456.000 Din in za 100.000 Din več kot lansko leto. Po mojem mnenju je to zvišanje nepotrebno, kajti čeprav so priključene okoliške občine Ljubljani, se vendar pisarniške potrebščine ne bodo tako pomnožile, da bi jih bilo potreba zviševati kar za 100.000 Din.

Za uradne prostore je letos določena vsota 250.000 Din, lansko leto pa je bilo samo 100.000 Din. Za uradni inventar je v letošnjem proračunu vstavljen znesek 176.000 Din, medtem ko je bil v lanskem proračunu vstavljen znesek 100.000 Din. Ne vem, zakaj je to potrebno. Saj radi priključitve okoliških občin ne bo treba novih uradnikov, vsaj pa ne toliko, da bi bilo potrebno za nabavo novega inventarja za 76.000 Din zvišati to postavko. Rezijski stroški so v letošnjem proračunu vpisani za 153.000 Din in za 80.000 Din višji kot lani.

Stavbni stroški so v letošnjem proračunu vpisani za 1 milijon 300.000 dinarjev več kot lani, za razna dela je pa v letošnjem proračunu 979.000 dinarjev, ko jih lani ni bilo nič.

Na magistratu imajo poleg pokojninskega sklada še bolniško zavarovanje mestnih uslužbencev, ki ima posebno blagajno. Če mestni uradnik zboli, dobi poleg svoje plače še posebno podporo iz bolniške blagajne. Tu bi se dalo precej prihraniti.

Dalje je v občinskem proračunu prispevek ljubljanske mestne občine za državno cesto Ljubljana - Št. Vid v znesku 300.000 Din. To obveznost, ki je nastala pod prejšnjo upravo, bo seveda treba poravnati, vendar pa po mojem mnenju zadeva ni tako nujna, da bi morala priti že v sedanji proračun. Kajti skoro ni misliti, da bi erar mestno občino eksekvirali, in bi se ne mogla ta zadeva odložiti na ugodnejši čas. Če bi se vsi ti in še drugi prihranki napravili, bi ne bilo treba zviševati obč. doklad. Za najnujnejša plačila pa mora dobiti ljubljanska občina tako ali tako kakšno posojilo, ker poviška na dokladah ne more dobiti pred koncem leta ali pa še takrat ne, če ga bo treba izterjevati z izvršbo.

Kar se tiče inkorporacije okoliških občin, je prav gotovo, da ta inkorporacija ni bila v korist Ljubljane in da si je tudi noben Ljubljčan ni želel. Da se je ta inkorporacija izvršila že sedaj, je pač glavni vzrok ta, da je sedanji zakon terminiran, in bi bila poznejša inkorporacija zvezana s precejšnjimi sitnostmi, ker bi bilo treba posebnega zakona za njo. Če se je pa inkorporacija okoliških občin že izvršila, potem je bila dolžnost odločujočih faktorjev, da bi bili pridržali brnski sistem, po katerem bi se priključene občine tudi še nadalje same upravljale in bi morale tudi same skrbeti za poravnavo svojih obveznosti. Gospodje, znano je, da so se na Viču izvršile defraudacije, v Zgornji Šiški so se pa nabrali dolgovi kakor berač mraza. Če bi se uvedel za okoliške občine brnski sistem, potem bi odpadlo za ljubljansko občino več milijonov Din izdatkov v letošnjem proračunu in bi ne bilo treba povišati nobenih doklad.

Predlagam, da se občinski svet ljubljanski naprosi, naj še enkrat preštudira občinski proračun, čeprav je že potrjen, in naj skuša doklade znižati.

Reklo se bo morda, da smo v Ljubljani že imeli 60% občinske doklade. Res je, da smo imeli enkrat doklade v tej višini, toda takrat so bile drugačne razmere, kot so pa danes. Na to odgovorjam, da smo imeli v Ljubljani leta 1925. samo 35% občinske doklade, ki so se na ti višini držale do leta 1928. Leta 1929. so znašale občinske doklade 38½%. Takrat so bile do-

klade diferencirane in je bila radi tega pridobnina bolj obremenjena kot hišni davek. Takrat so nosili večja bremena pridobitni krogi, ki so jih pač lažje zmogli kot pa hišni posestniki. Takrat tudi ni bilo nobenih drugih samoupravnih doklad. Takrat ni bilo ne oblasti in ne banovine. Ko je prišla oblastna samouprava, je bil tedanji oblastni odbor toliko uvideven, da na hišno posest ni naložil nobenih doklad. Leta 1933. so bile res uvedene 60% občinske doklade, ker finančno ministrstvo ni več dopustilo diferenciranja doklad, kar bi bilo edino pametno in tudi socialno pravično. Toda takrat smo hišni posestniki to krivico še nekako prenašali, ker so se stanovanja lahko dražje oddajala. Danes so pa najemnine silno padle. Kot vam je poročal že g. tajnik, so padle najemnine v nekaterih primerih za 50% in še več. Torej ima hišni posestnik za toliko odstotkov manj dohodkov, davkov ima pa danes neprimerno več, kot še pred nekaj leti.

Zato je umevno, da hišni posestniki danes ne morejo več izhajati in je treba na vsak način nekaj storiti, da se izboljša njih obupni gmotni položaj in da se občinske doklade in davščine ne izterjavajo v višini kot so v ljubljanskem občinskem proračunu. Skrajni čas je pa tudi, da se tudi druga javna bremena, zlasti hišni davek zniža in lastna stanovanja pravilno ocenjujejo. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Predsednik Ivan Frelih: Gospodu dr. Regaliju se prav prisrčno zahvaljujem za njegovo izčrpno poročilo.

Predpis zgradarjne - Ljubljani za leto 1936

je na vpogled pri davčni upravi za mesto Ljubljano od 12. do 19. septembra t. l. Ko bodo posestniki prejeli v kratkem plačilne naloge, se vsi vabijo v našo pisarno, da ugotovimo, če kaže proti predpisu vložiti pritožbo ali ne.

Pozor, da ne bo prepozno!

Razno

X. mednarodni kongres hišnih posestnikov iz vse Evrope

se bo vršil v Varšavi, v prestolnici Poljske od 19. do 23. septembra t. l. Za delovni načrt je določenih pet komisij, ki bodo razpravljale o zakonodaji glede najemniških razmer, o stanovanjskem vprašanju brezposelnih, o obdavčitvi hišne posesti po državi, o občinskih obremenitvah hišne posesti, o nalogah hišnih posestnikov v občinskih upravah, o organizaciji hišne posesti, njih strokovnem časopisju in o propagandi v dnevem časopisju. Glavna zveza društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije najbrže tudi letos kakor že več let ne bo zastopana, dasiravno se kongres vrši v slovanski državi in bi bila naša dolžnost, da pošljemo vsaj enega delegata na to važno mednarodno zborovanje.

Previdnost pri poravnavi stavbnih računov.

Na podlagi zakona o zavarovanju delavcev za slučaj bolezni jamči hišni posestnik, ki je dal stavbni nalog, za plačilo »zavarovalnine« stavbnih delavcev in to tudi za slučaj neizterljivosti stavbenika.

Ta zakonska odredba je imela že ponovno za posledico, da so hišni posestniki, ki so že zdavnaj poravnali račune za izvršena stavbna dela, prejeli dva ali več let pozneje od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev račun o predpisanih bolniško-zavarovalnih zneskih, pogosto visoki zneski, ker se je dogladno, da stavbenik svoje dolžnosti glede plačila zavarovalnine ni izpolnil, oziroma dolg ni bil več izterljiv. Priporočljivo je, da se hišni lastnik, preden izplača stavbni račun, prepriča o izplačilu

imenovanih prispevkov za svoje delavce, da se pravočasno izogne pred takimi neprijetnimi posledicami. Taki primeri so se v zadnjem času zopet ponovili, zato opozarjamo hišne posestnike na to zakonito določilo!

Ometanje štedilnikov in sežiganje dimnikov.

Ponovno prihajajo k nam pritožbe, da dimnikarji računajo za čiščenje štedilnikov z eno pečico 4 Din mesto predpisanih 3 Din in pri štedilniku z dvema pečicama 5 Din, mesto 4 Din in da pri tem računajo kotliček za vodo kot posebno pečico. Ker to nikakor ne odgovarja predpisom in je mestno poglavarstvo odločilo, da se kotliček za vodo ne more računati za pečico, da naj se taka previsoka plačila odločno odklonijo. Da se to v zadnjem času pri več dimnikarjih ponavlja, smo se sami prepričali in je dotični gospodar odločno zahteval, da je moral dimnikar vsaki straniki vrniti po 1 Din. Ker se hišni lastniki upravičeno, vsestransko pritožujejo, da so pristojbine za dimnikarska dela absolutno previsoke in da so v vseh drugih mestih izdatno manjše, naj hišni lastniki vsaj za enkrat glede čiščenja štedilnikov pazijo, da ne bodo preveč plačevali in naj v interesu stvari opozorijo v svoji hiši vse svoje najemnike o pravilnem ceniku za čiščenje štedilnikov. Poduzeli smo vse korake, da se dimnikarski pravilnik in cenik razmeram primerno preuredita.

Nadalje opozarjamo, da smejo dimnikarji računati pristojbine samo takrat, če se kurilne naprave stalno uporabljajo in kadar se delo faktično izvrši. Če se štedilnik ne rabi, ga ni treba čistiti in tedaj tudi ne plačati pristojbine, ravno tako je tudi z dimnikom. Veliko pritožb nam prihaja tudi radi sežiganja dimnikov, pri katerih je nastalo tudi več požarov in so imeli hišni posestniki s tem precejšno škodo.

Za sežiganje dimnikov se v Zagrebu do letos ni plačevala nobena pristojbina, sedaj pa po Din 10.— za vsak dimnik. Pri nas pa se za ta posel zahteva izdatno večje pristojbine. Da se dimniki ne bodo prevečkrat sežigali in s tem posestnikom naraščali stroški, naj hišni posestniki vprašajo gasilce, da se na mestu ugotovi, če je sežiganje res potrebno ali ne. Brez take predhodne ugotovitve, dimnikar nima pravice zahtevati sežiganja dimnikov.

Previdnost pri oddaji stanovanj.

V zadnjem času se dogajajo primeri, da najemnik najame stanovanje, plača nekaj na račun in sam želi, da bo vse stanovanje sam preslikal oziroma po svoje uredil. Dozdevni najemnik res to izvrši, a ko pride čas za vselitev, ni od nobene strani najemnika, pač pa prihajajo na hišnega lastnika računi za izvršena dela v njegovi hiši, ki naj jih sedaj plača hišni lastnik, k čemur se hišni lastnik upravičeno brani.

Hišni lastnik pa pri oddaji stanovanja ni bil toliko previden, da bi najemnika natančno povprašal po njegovem dosedanjem stanovanju in ga tako ne more nikjer dobiti, ker ni dozdevni najemnik nikjer prijavljen na policiji in tako hišni lastnik poizveduje na vse kraje, da bi zvedel za ime dotičnega najemnika. Hišni lastnik pa hoče drugemu najemniku oddati stanovanje, a vsak čas bi se dotični najemnik lahko oglašil v njegovi hiši in zahteval, da se vseli v najeto stanovanje. To zopet kaže kolike previdnosti je treba hišnemu posestniku pri oddaji stanovanja.

Naši člani in naročniki se ponovno pozivajo, da nemudoma plačajo za

tekoče leto zaostalo članarino oziroma naročnino